PREZYDENT MIASTA KRAKOWA

OR-03.0003.87.2026

Pan
Łukasz Gibała
Radny Miasta Krakowa

Odpowiadając na Pana interpelację w sprawie dostępności systemu wsparcia i schronienia dla osób uciekających przed przemocą domową, przekazaną przez Panią Iwonę Chamielec, Wiceprzewodniczącą Rady Miasta Krakowa 5 lutego 2026 r., uprzejmie informuję.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. *w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz formularzy „Niebieska Karta"*, a na terenie Gminy Miejskiej Kraków także w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024–2030, przyjętego uchwałą nr CXXV/23426/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 grudnia 2023. Działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej mają charakter interdyscyplinarny. Na terenie gminy w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej zaangażowani są w szczególności przedstawiciele jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych.

Zadania gminy określone przez wskazane na wstępie regulacje prawne obejmują w szczególności realizację procedury „Niebieskie Karty", zapewnienie wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową, w tym udzielanie schronienia osobom doznającym przemocy, prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, świadczenie poradnictwa psychologicznego, prawnego i rodzinnego dla osób dotkniętych przemocą domową, podejmowanie działań informacyjno-edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, realizację oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową, organizację szkoleń oraz superwizji dla pracowników instytucji zobowiązanych do przeciwdziałania przemocy domowej.

System funkcjonujący na terenie Gminy Miejskiej Kraków w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej stanowi wypełnienie dyspozycji wskazanych wyżej regulacji prawnych podlegając równocześnie, w ramach prawa, stałemu rozwojowi i rozbudowie w oparciu o analizę potrzeb i możliwości. Jego istotnym elementem są rozwiązania służące wsparciu osób doświadczających przemocy domowej oraz zagrożonych przemocą domową.

Gmina Miejska Kraków zapewnia prowadzenie Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW) i Ośrodka Interwencji Kryzysowej (OIK) oraz zapewnia osobom doznającym przemocy domowej miejsca schronienia w ww. Ośrodkach.

Tworzenie oraz prowadzenie SOW oraz OIK uregulowane jest ściśle przez przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* jak również ustawy z dnia 29 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*. Ponadto w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej gmina zapewnia także możliwość skorzystania z odpowiedniego wsparcia tak w formie usług jak i świadczeń finansowych. Gmina wspiera także osoby zagrożone wystąpieniem zjawiska przemocy domowej poprzez działania profilaktyczne, w tym obejmujące poradnictwo specjalistyczne.

Odnosząc się bezpośrednio do poruszonej w interpelacji problematyki wsparcia i ochrony osób doznających przemocy domowej, które zamieszkują wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, należy zwrócić uwagę, że w systemie prawnym funkcjonują rozwiązania dające możliwość, w sytuacjach ujawnienia stosowania przemocy domowej, zastosowania w pierwszej kolejności środków izolacyjnych wobec sprawcy przemocy domowej. W szczególności dotyczy to nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakazów zbliżania się, kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej, a także zakazu wstępu i przebywania w określonych miejscach. Takie rozwiązanie znajduje pełne uzasadnienie prawne, społeczne i prewencyjne.

Policja oraz Żandarmeria Wojskowa posiadają uprawnienia do wydania nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia, które poddane jest kontroli sądu (art. 15aa-15ak ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. *o Policji* i art. 18a-18k ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. *o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych*. Niestosowanie się do wydanych: nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazu zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia bądź orzeczeń sądu wydanych na podstawie art. 11a *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* traktowane jest jako czyn zabroniony, wykroczenie objęte dyspozycją art. 66b ustawy z dnia 20 maja 1971 r. *Kodeks wykroczeń*. Opisane środki obowiązują w polskim porządku prawnym od 30 listopada 2020 r. i zostały wprowadzone ustawą z dnia 30 kwietnia 2020 r. *o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 956). Zastosowanie tych środków nie jest uzależnione w szczególności od wszczęcia postępowania w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa, wystarczającym jest stwierdzenie, że dochodzi do stosowania przemocy domowej w rozumieniu przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, stwarzającej zagrożenie dla życia lub zdrowia osoby doznającej tej przemocy.

Przemoc domowa stanowi naruszenie podstawowych praw i dóbr osobistych osoby doznającej przemocy, w tym prawa do życia, zdrowia, bezpieczeństwa i poszanowania godności. Nie jest ona sytuacją konfliktu równorzędnych stron, lecz działaniem wymagającym zdecydowanej i natychmiastowej reakcji organów państwa. Izolacja sprawcy przemocy umożliwia natychmiastowe przerwanie stosowania przemocy oraz skuteczną ochronę osoby doznającej przemocy przed dalszym zagrożeniem. Wskazane wyżej środki prawne eliminują bezpośredni kontakt z osobą pokrzywdzoną, który stanowi główny czynnik zagrożenia dla życia i zdrowia. Uzasadnieniem ich wprowadzenia było przekonanie, że sytuacja, w której to osoba doznająca przemocy musi opuścić miejsce zamieszkania prowadzi do wtórnej wiktymizacji, naruszenia poczucia bezpieczeństwa oraz destabilizacji sytuacji życiowej, w szczególności w zakresie funkcjonowania rodziny, opieki nad dziećmi oraz realizacji obowiązków zawodowych. Takie rozwiązanie może skutkować faktycznym przeniesieniem negatywnych konsekwencji działań sprawcy na osobę pokrzywdzoną.

Zastosowanie środków izolacyjnych wobec sprawcy realizuje zasadę proporcjonalności i sprawiedliwości, przypisując konsekwencje zachowań przemocowych osobie, która dopuściła się naruszenia. Jednocześnie środki te pełnią funkcję prewencyjną, zapobiegając dalszym aktom przemocy oraz wzmacniając ochronę osób szczególnie narażonych, w tym małoletnich.

Środki izolacji o których mowa powyżej mają charakter natychmiastowy, czasowy i prewencyjny oraz podlegają kontroli sądowej, co zapewnia zachowanie zasady proporcjonalności i realizację konstytucyjnego obowiązku organów publicznych w zakresie ochrony życia, zdrowia i bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej. Poniżej dane statystyczne Komendy Miejskiej Policji w zakresie stosowanych środków izolacji:

Lp.	Policyjne środki izolacji	2025	2024	2023
1	nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia i zakaz zbliżania się do wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia	256	188	łącznie 99
2	zakaz kontaktowania się z osobą doznającą przemocy domowej	375	238	
3	zakaz zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej	387	225	
4	zakaz wstępu i przebywania na terenie szkoły, placówki oświatowej, opiekuńczej, artystycznej, obiektu sportowego i miejsca pracy	67	28	
5	osoby zatrzymane stosujące przemoc domową	197	221	257

Osoby dotknięte przemocą domową mogą dochodzić także ochrony na podstawie art. 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej* w sytuacji, gdy wspólnie z nimi zamieszkujący członek rodziny swoim zachowaniem polegającym na stosowaniu przemocy w rodzinie czyni szczególnie uciążliwym wspólne zamieszkiwanie. Mogą domagać się, aby sąd zobowiązał do opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakazał zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. W porządku prawnym funkcjonują także odpowiednie środki karne oraz środki zapobiegawcze uregulowane przepisami kodeksu karnego oraz kodeksu postępowania karnego pozwalające zobowiązać osobę skazaną lub oskarżoną o przestępstwo do opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym (w szczególności art. 67 § 3 kk w zw. z art. 72 § 1 pkt 7b kk art. 275a § 1 kpk).

Odnosząc się do poszczególnych pytań zawartych w interpelacji uprzejmie informuję:

Ad 1.

Na terenie Gminy Miejskiej Kraków działają wspomniane na wstępie: Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW), który zapewnia 25 miejsc całodobowego schronienia, a także hostel prowadzony przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej (OIK), dysponujący 14 miejscami całodobowymi. Uzupełnieniem powyższej oferty pomocowej, są cztery mieszkania treningowe, o których mowa w ustawie dnia 29 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*, które łącznie dysponują 24 miejscami, przeznaczone dla kobiet oraz kobiet z dziećmi, ze szczególnym uwzględnieniem osób doznających przemocy domowej i osób opuszczających SOW i OIK. Poniżej przedstawiam szczegółową informację o działalności Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej oraz Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

1) Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej

Ośrodek funkcjonuje jako całodobowa placówka zapewniająca kompleksową, specjalistyczną pomoc osobom doświadczającym przemocy domowej, w tym osobom dorosłym oraz dzieciom. Ośrodek został uruchomiony 1 grudnia 2018 r. w miejsce dotychczas

prowadzonego Ośrodka dla Osób Dotkniętych Przemocą, po dostosowaniu zakresu działań do obowiązujących przepisów prawa oraz standardów udzielania pomocy osobom doznającym przemocy domowej. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego na prowadzenia Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej na terenie Gminy Miejskiej Kraków w okresie od 1 stycznia 2025 r. do 31 grudnia 2028 r. przeprowadzony został w grudniu 2024 r. Na konkurs wpłynęła jedna oferta spełniająca wymogi formalne, która w wyniku oceny merytorycznej została wyłoniona do realizacji zadania publicznego. Zgodnie z zawartą umową zadanie jest realizowane przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej.

Ośrodek zapewnia całodobowe schronienie dla osób doznających przemocy domowej oraz ich dzieci, oferując 25 miejsc pobytowych na okres do 3 miesięcy, z możliwością przedłużenia pobytu w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Zapewnienie bezpiecznego miejsca pobytu stanowi podstawową formę ochrony przed dalszym doświadczaniem przemocy oraz umożliwia osobom korzystającym z pomocy stabilizację sytuacji życiowej i emocjonalnej.

W ramach działalności Ośrodek świadczy pomoc w formie stacjonarnej oraz ambulatoryjnej, obejmującą wsparcie psychologiczne, prawne, pedagogiczne, terapeutyczne oraz pomoc pracownika socjalnego. Kompleksowość i interdyscyplinarny charakter udzielanej pomocy sprzyjają skutecznemu przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wzmacnianiu samodzielności osób doznających przemocy.

Pomoc psychologiczna umożliwia osobom doznającym przemocy stabilizację stanu emocjonalnego, redukcję skutków kryzysu oraz odbudowę poczucia własnej wartości i sprawczości. Wsparcie psychologiczne sprzyja rozpoznawaniu mechanizmów przemocy oraz rozwijaniu umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia i podejmowania bezpiecznych decyzji życiowych.

Pomoc prawna zwiększa świadomość prawną osób doznających przemocy domowej oraz umożliwia poznanie przysługujących im praw i dostępnych form ochrony prawnej. Wsparcie to ułatwia podejmowanie świadomych działań formalnych, zabezpieczenie interesów własnych oraz dzieci, a także skuteczne korzystanie z obowiązujących procedur prawnych.

Pomoc pedagogiczna, w szczególności kierowana do rodzin z dziećmi, wspiera prawidłowe funkcjonowanie opiekuńczo-wychowawcze, odbudowę kompetencji rodzicielskich oraz minimalizowanie negatywnych skutków przemocy domowej w rozwoju dzieci. Działania te sprzyjają poprawie relacji rodzinnych oraz wzmacnianiu poczucia bezpieczeństwa dzieci.

Istotnym elementem wsparcia jest pomoc terapeutyczna, realizowana w formie indywidualnej. Terapia umożliwia pogłębioną pracę nad konsekwencjami doświadczonej przemocy, sprzyja zmianie destrukcyjnych schematów funkcjonowania oraz wzmacnia zasoby osobiste niezbędne do budowania życia wolnego od przemocy. Wsparcie pracownika socjalnego pozwala na kompleksową diagnozę sytuacji bytowej i społecznej osoby doznającej przemocy oraz zaplanowanie dalszych działań zmierzających do trwałej stabilizacji jej sytuacji życiowej. Pomoc ta obejmuje m.in. koordynację wsparcia instytucjonalnego, ułatwienie dostępu do świadczeń oraz współpracę z innymi podmiotami systemu pomocy społecznej.

W Ośrodku prowadzone są grupy wsparcia oraz grupy terapeutyczne dla dorosłych osób doznających przemocy domowej, które umożliwiają wymianę doświadczeń, zmniejszenie poczucia izolacji społecznej oraz budowanie sieci wsparcia. Równolegle realizowana jest odrębna grupa terapeutyczna dla dzieci, dostosowana do ich wieku i potrzeb rozwojowych, co sprzyja odbudowie poczucia bezpieczeństwa oraz ograniczaniu długofalowych skutków doświadczania przemocy domowej. Z pomocy Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia mogą korzystać osoby doznające przemocy domowej z terenu całego kraju. Skorzystanie z pomocy nie wymaga skierowania ani wydania decyzji administracyjnej, a wszystkie formy wsparcia udzielane są nieodpłatnie. Działalność Ośrodka finansowana jest z budżetu państwa jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

W 2025 r. Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia zapewnił schronienie 73 osobom, w tym 39 osobom dorosłym oraz 34 dzieciom. W 2024 r. ze schronienia skorzystało 88 osób, w tym 41 dzieci, a w 2023 było to odpowiednio 91 osób, w tym 44 dzieci. Z pomocy w formie ambulatoryjnej w 2023 r. skorzystało 497 osób, w 2024 r. 467 osób, a w 2025 r. 447 osób.

Kompleksowy charakter udzielanego wsparcia, potwierdzony danymi dotyczącymi liczby osób objętych pomocą, przyczynia się do zwiększenia bezpieczeństwa osób doznających przemocy domowej, ograniczenia skali i skutków przemocy oraz stworzenia warunków do trwałej poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku wolnym od przemocy.

2) Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Wśród instytucji tworzących w Krakowie system pomocy osobom doznającym przemocy domowej działa Ośrodek Interwencji Kryzysowej. Zgodnie z art. 47 ustawy *o pomocy społecznej* interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

OIK, ul. Radziwiłłowska 8b, udziela całodobowo pomocy psychologicznej osobom doznającym przemocy domowej. Pomoc psychologiczna odbywa się w formie kontaktu indywidualnego o charakterze interwencyjnym, a w razie potrzeby terapeutycznym. W uzasadnionych przypadkach Ośrodek zabezpiecza osoby doznające przemocy domowej poprzez zaoferowanie tymczasowego schronienia w Hostelu OIK. Ośrodek dysponuje miejscami, które przeznaczone są dla osób, które znajdują się w sytuacji kryzysowej czasowo uniemożliwiającej pobyt w środowisku rodzinnym, w tym dla osób doznających przemocy domowej. OIK prowadzi również Krakowski Telefon Zaufania czynny codziennie w godz. 16-21.

Ad 2.

W styczniu 2026 r. z całodobowego pobytu w SOW skorzystało 19 osób; według stanu na 31 stycznia 2026 r. zajętych było 16 z 25 dostępnych miejsc. Z kolei w hostelu OIK, który dysponuje 14 miejscami, w analizowanym okresie z pomocy skorzystało 10 osób, a na dzień 31 stycznia 2026 r. liczba zajętych miejsc wynosiła 8. W styczniu 2026 r. z pobytu w mieszkaniach treningowych skorzystało 21 osób, na 31 stycznia 2026 r. liczba osób przebywających w mieszkaniach wynosi 21.

Stopień wykorzystania miejsc całodobowego schronienia w SOW oraz w hostelu OIK podlega bieżącemu monitorowaniu. Analiza obłożenia prowadzona jest w sposób ciągły, z uwzględnieniem liczby dostępnych i zajętych miejsc, dynamiki przyjęć oraz przewidywanych zwolnień miejsc, co pozwala na elastyczne reagowanie na aktualne potrzeby osób poszukujących schronienia. Monitoring ten umożliwia ocenę rzeczywistego zapotrzebowania na miejsca całodobowe, a także zapewnienie nieprzerwanej dostępności pomocy interwencyjnej dla osób doznających przemocy domowej. W przypadku zwiększonego obciążenia systemu podejmowane są działania organizacyjne mające na celu optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów oraz kierowanie osób potrzebujących do adekwatnych form wsparcia.

Skuteczność stosowanego systemu potwierdza fakt, że w okresie ostatnich trzech lat nie odnotowano sytuacji, w których osoba doznająca przemocy domowej, wymagająca natychmiastowego schronienia, nie zostałaby objęta pomocą z powodu braku wolnych miejsc.

Ad 3.

Miejsca całodobowego schronienia w SOW oraz w hostelu OIK są dostępne przez całą dobę, bez konieczności posiadania skierowania, dla osób potrzebujących natychmiastowej pomocy. Z oferty mogą korzystać osoby dorosłe, bez względu na płeć i wiek, kobiety z dziećmi do 18. roku życia, adekwatnie do profilu danej placówki.

SOW dedykowany jest osobom doznającym przemocy domowej, natomiast OIK zapewnia schronienie osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym również wynikającej z doświadczenia przemocy domowej. Przyjęcia realizowane są w trybie interwencyjnym, z uwzględnieniem indywidualnej sytuacji i potrzeb osób zgłaszających się po pomoc, co gwarantuje powszechną i niedyskryminującą dostępność wsparcia.

Ad 4.

Mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową osób doznających przemocy domowej, a także znaczenie więzi emocjonalnych łączących je ze zwierzętami domowymi, należy podkreślić, że pobyt w SOW oraz w hostelu OIK ma charakter czasowy i interwencyjny. Jego celem jest przede wszystkim zapewnienie bezpieczeństwa, przerwanie sytuacji zagrożenia, przezwyciężenie kryzysu, odbudowanie poczucia sprawczości oraz przygotowanie do powrotu do samodzielnego i bezpiecznego funkcjonowania. Jednocześnie funkcjonowanie tych placówek odbywa się w warunkach wspólnego zamieszkiwania wielu osób, w tym dzieci, często znajdujących się w stanie silnego stresu lub traumy. Z tego względu konieczne jest stosowanie zasad organizacji i bezpieczeństwa, które minimalizują ryzyko wystąpienia zagrożeń dla zdrowia i życia wszystkich mieszkańców. W szczególności należy wskazać, że przebywanie w ośrodkach ze zwierzętami takimi jak psy lub koty mogłoby stwarzać potencjalne niebezpieczeństwo, m.in. w postaci nieprzewidywalnych reakcji zwierząt w sytuacjach stresowych, ryzyka pogryzień, alergii, a także konfliktów między mieszkańcami. W przypadku, gdyby osoba szukająca pomocy w formie schronienia potrzebowała pomocy przy zapewnieniu schronienia dla swojego pupila na czas pobytu pracownik placówki może udzielić wsparcia w zorganizowaniu takiej opieki.

W wyjątkowych, indywidualnie rozpatrywanych przypadkach dopuszczalna jest możliwość przyjęcia osoby ze zwierzęciem domowym utrzymywanym w klatce, terrarium lub akwarium, pod warunkiem, że nie stanowi to zagrożenia dla innych mieszkańców oraz nie narusza zasad bezpieczeństwa i porządku obowiązujących w placówce. Każdorazowo decyzja taka podejmowana jest z uwzględnieniem ochrony życia i zdrowia wszystkich osób przebywających w ośrodku, w szczególności dzieci, jako dobra nadrzędnego.

Ad 5.

Formy pomocy realizowane przez Gminą Miejską Kraków na rzecz mieszkańców Gminy, w tym na rzecz matek sprawujących opiekę nad małoletnimi przebywających w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej obejmują świadczenia pieniężne z pomocy społecznej kierowane do osób i rodzin, które spełniają kryteria dochodowe określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej*. Osoby przekraczające kryterium dochodowe mogą ubiegać się o zasiłek celowy specjalny. Zgodnie z ww. ustawą kryteria dochodowe wynoszą:

1) dla osoby samotnie gospodarującej w wysokości 1010 zł,
2) dla osoby w rodzinie w wysokości 823 zł.

Świadczeniami pieniężnymi z pomocy społecznej są zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy.

Zasiłek stały przysługuje osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, a w przypadku osoby w rodzinie niż kryterium dochodowe osoby w rodzinie.

Zasiłek okresowy przysługuje rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej może być przyznany również zasiłek celowy. Zasiłek celowy może być przyznany w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, części opłat mieszkaniowych, zakupu leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek ten może mieć również formę dofinansowania do poniesionych wydatków związanych z zaspokojeniem niezbędnej potrzeby życiowej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny. Można także otrzymać pomoc w zakresie dożywiania. Pomoc w formie posiłku lub zasiłku celowego na zakup żywności przysługuje nieodpłatnie dorosłej osobie samotnie gospodarującej lub osobie będącej w rodzinie, gdy dochód osoby lub dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 200% kwoty kryterium dochodowego (2020 zł na osobę lub 1646 zł na osobę w rodzinie). Ponadto dzieci uczęszczające do żłobków lub przedszkoli, dzieci realizujące obowiązek nauki lub obowiązek szkolny oraz uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej należą do głównych adresatów programu dożywiania. Pomoc dla tych grup realizowana jest poprzez finansowanie posiłku w ramach zbiorowego żywienia odpowiednio w żłobku, przedszkolu lub szkole. Kryterium dochodowe uprawniające do nieodpłatnych posiłków wynosi 1646 zł na osobę w rodzinie, tj. 200% kryterium dochodowego. Natomiast dzieci i uczniowie, których dochód lub dochód na osobę w rodzinie jest wyższy niż 1646 zł, ale nie przekracza 2057,50 zł, tj. 250% kryterium dochodowego mogli otrzymać dofinansowanie 50% kosztów posiłków. Ponadto na podstawie § 8 uchwały nr XCV/1425/14 Rady Miasta Krakowa z dnia 15 stycznia 2014 r. *w sprawie przyjęcia programu osłonowego dotyczącego udzielania mieszkańcom Gminy Miejskiej Kraków pomocy w zakresie dożywiania* (z późn. zm.), w szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń albo dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola może udzielić pomocy w formie posiłku, informując jednocześnie ośrodek pomocy społecznej, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania ucznia lub dziecka, o udzieleniu pomocy. Pomoc przyznawana jest bez konieczności ustalania sytuacji materialnej rodziny ucznia.

Niezależnie od powyższego, na podstawie ustawy *o pomocy społecznej* przyznawane są także świadczenia niepieniężne, m.in. praca socjalna, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, a także pomoc w ramach interwencji kryzysowej.

Osoby trafiające do hostelu OIK, oprócz pomocy w formie schronienia, są obejmowane pomocą psychologiczną, pomocą pracownika socjalnego, jeśli jest potrzeba również prawnika. W sytuacji nieposiadania środków finansowych do zaspokojenia niezbędnych potrzeb są kierowane do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w celu uzyskania świadczeń, w tym pomocy finansowej (formy pomocy wskazano powyżej). Nie zdarzają się sytuacje, aby osoby przebywające w hostelu nie były w stanie się utrzymać, podczas pobytu nie ponoszą opłat za korzystanie ze schronienia, mogą otrzymać żywność interwencyjną zapewnianą w OIK, niezbędne środki chemiczne i higieniczne do codziennego wykorzystania, potrzebną odzież. Gdyby pomimo wykorzystania powyższych możliwości zachodziła dalsza potrzeba wsparcia, pracownicy Ośrodka podejmą działania, które zabezpieczą zgłaszane potrzeby bytowe. W odniesieniu do osoby przebywającej w hostelu, która nie ma pracy podejmowane są działania pozwalające zmienić Jej sytuację na rynku pracy. Osoba otrzymuje pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia, pracownik socjalny pomaga przygotować dokumenty aplikacyjne, przekazuje dostępne ogłoszenia o pracy, jaką dana osoba może wykonywać, udostępniany jest telefon, komputer, w celu kontaktowania się z potencjalnymi pracodawcami. Natomiast na podstawie ustawy *o zatrudnieniu socjalnym* osoby pozostające bez pracy mogą zostać objęte pomocą realizowaną przez centra integracji społecznej lub kluby integracji społecznej. W Gminie Miejskiej Kraków funkcjonują dwa Centra Integracji Społecznej oraz dwa Kluby Integracji

Społecznej, których działania ukierunkowane są na wsparcie osób, które podlegają wykluczeniu społecznemu i ze względu na swoją sytuację życiową nie są w stanie własnym staraniem zaspokoić swoich podstawowych potrzeb życiowych i znajdują się w sytuacji uniemożliwiającej lub ograniczającej uczestnictwo w życiu zawodowym, społecznym i rodzinnym. W centrach i klubach uczestniczyć mogą m.in. osoby mające trudności w zakresie samodzielnego znalezienia zatrudnienia, czy też utrzymania się na rynku pracy.

Ad 6.

Formy pomocy realizowane przez Gminę Miejską Kraków na rzecz osób aktywnych zawodowo, sprawujących opiekę nad małoletnimi dziećmi, obejmują możliwość uzyskania wsparcia finansowego m.in. na dofinansowanie do opłat za żłobek, przedszkole czy pomoc w formie posiłków dla dzieci w szkołach. Niezależnie od powyższego każdy rodzic ma możliwość skorzystania ze wsparcia w ramach placówek wsparcia dziennego poprzez objęcie dziecka opieką w jednej z placówek wsparcia dziennego funkcjonujących w Krakowie. Placówki te w Krakowie prowadzone są w formie opiekuńczej, specjalistycznej oraz pracy podwórkowej. Aktualnie na terenie Gminy Miejskiej Kraków funkcjonuje 25 placówek wsparcia dziennego prowadzonych na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków, które zapewniają łącznie 1807 miejsc dla dzieci i młodzieży. Placówki działają przez cały rok, we wszystkie dni robocze, zapewniając opiekę w godzinach popołudniowych.

Odnosząc się do schronienia zapewnianego w hostelu OIK informuję, że w sytuacjach, gdy potrzebna jest pomoc innych osób w opiece nad dziećmi, które na czas nieobecności zaopiekują się dzieckiem, podobnie jak to było przed przybyciem do hostelu OIK, wówczas za zgodą personelu OIK upoważnione osoby (np. rodzice mieszkańca, inne osoby bliskie), mogą przebywać na terenie hostelu i zajmować się dziećmi. Ponadto możliwą sytuacją w hostelu jest wzajemna pomoc mieszkańców, która obejmuje również zajęcie się dzieckiem na prośbę rodzica podczas jego nieobecności.

Ad 7.

W odniesieniu do realizacji zadań publicznych informuję, że żaden organ administracji publicznej nie finansuje organizacji pozarządowych na zasadach dowolności. Realizacja zadań publicznych przez organizacje pozarządowe może odbywać się wyłącznie zgodnie z przepisami prawa, w tym ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych* i ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. W myśl przywołanych przepisów, zlecenie zadania publicznego i udzielenie dotacji następuje i może mieć formy:

1) powierzania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji lub
2) wspierania wykonywania zadań publicznych, wraz z udzieleniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Wspieranie oraz powierzanie zadań publicznych odbywają się po przeprowadzeniu otwartego konkursu ofert, który ogłasza się:

1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
2) w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń;
3) na stronie internetowej organu administracji publicznej.

Organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* zamierzające brać udział w otwartym konkursie ofert ogłoszonym na realizację określonego zadania składają ofertę realizacji zadania, zawierającą szczegółowe określenie sposobu realizacji zadania, zgodnego z warunkami ogłoszonego na realizację określonego zadania publicznego - konkursu ofert.

W przypadku wnioskowania o dotację nieprzekraczającą 10 000 zł realizacja zadania może odbywać się na podstawie art. 19a ustawy *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*, to jest po złożeniu przez organizację pozarządową uproszczonej oferty realizacji zadania i jej szczegółową ocenę przeprowadzoną przez organ administracji publicznej a następnie publikacji oferty:

1) w Biuletynie Informacji Publicznej;
2) w siedzibie organu administracji publicznej w miejscu przeznaczonym na zamieszczanie ogłoszeń;
3) na stronie internetowej organu administracji publicznej.

Organizacja pozarządowa oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 mogą również z własnej inicjatywy złożyć wniosek o realizację zadania publicznego, także takiego, które jest realizowane dotychczas w inny sposób, w tym przez organy administracji publicznej. W przypadku złożenia takiego wniosku organ administracji publicznej, w terminie nieprzekraczającym 1 miesiąca od dnia wpłynięcia wniosku, rozpatruje celowość realizacji zadania publicznego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3, biorąc pod uwagę:

a) stopień, w jakim wniosek odpowiada priorytetowym zadaniom publicznym, określonym w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3,
b) zapewnienie wysokiej jakości wykonania danego zadania,
c) środki dostępne na realizację zadań publicznych,
d) korzyści wynikające z realizacji zadania publicznego przez organizację pozarządową lub podmioty wymienione w art. 3 ust. 3; oraz

informuje o podjętym rozstrzygnięciu, a w przypadku stwierdzenia celowości realizacji zadania publicznego informuje składającego wniosek o trybie zlecenia zadania publicznego oraz o terminie ogłoszenia otwartego konkursu ofert.

Ustawa *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* przewiduje również możliwość złożenia wniosku na realizację zadania przez mieszkańców. W takim przypadku, w ramach inicjatywy lokalnej, mieszkańcy jednostki samorządu terytorialnego bezpośrednio bądź za pośrednictwem organizacji pozarządowych, lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 mogą złożyć wniosek o realizację zadania publicznego do jednostki samorządu terytorialnego, na terenie której mają miejsce zamieszkania lub siedzibę w zakresie, o którym mowa w przywołanej powyżej ustawie.

Odnosząc się do pytania dotyczącego schroniska prowadzonego przez Centrum Praw Kobiet informuję, że Gmina Miejska Kraków nie udzielała dotacji na jego prowadzenie. Nadmieniam, że udzielenie takiej dotacji jest możliwe w przypadkach, o których mowa powyżej.

Ad 8.

Uwzględniając potrzebę systemowego, kompleksowego podejścia do problemu przemocy domowej Gmina Miejska Kraków realizuje szereg działań w obszarze wsparcia specjalistycznego. Oferta w tym zakresie jest stale poszerzana, a Gmina Miejska Kraków przeznacza na finansowanie tych działań środki własne jak również pozyskuje środki finansowe ze źródeł zewnętrznych.

W 2025 r. z uwagi na zapewnienie dodatkowych środków w budżecie Gminy Miejskiej Kraków na działania antyprzemocowe zlecono organizacjom pozarządowym realizację usług wzmacniających i wspierających osoby doznające przemocy domowej oraz osoby zagrożone przemocą domową, w tym dzieci doświadczające przemocy oraz dzieci będące jej świadkami (szerzej pkt 1 poniżej).

W 2025 r. Gmina Miejska Kraków przystąpiła do otwartego konkursu ofert na realizację projektów w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy domowej jako przemocy ze względu na płeć", edycja 2025, opracowanego na podstawie art. 8 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. Konkurs ten został ogłoszony przez Ministra ds. Równości w II połowie 2025 r. W związku z tym, że wniosek Gminy Miejskiej Kraków został wysoko oceniony, pozyskano dofinansowanie do realizacji usług asystencji towarzyszącej na rzecz osób doznających przemocy domowej lub zagrożonych jej wystąpieniem w ramach projektu „Po Twojej Stronie" (szerzej, pkt 2 poniżej). Gmina planuje kontynuować realizację usług asystencji towarzyszącej w 2026 r. w ramach środków własnych.

W ramach obszaru programowego 22: Rozwój lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć, program „Sprawiedliwość", Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie realizował w terminie od 1 stycznia 2023 r. do 31 marca 2024 r. projekt partnerski „MOC RELACJI – wdrożenie zintegrowanego modelu profilaktyki przemocy domowej" finansowany przez Fundusz Małych Grantów, Norweski Mechanizm Finansowy 2014-2021. Projekt realizowany był w partnerstwie z Krakowską Fundacją Psychoterapii i Rozwoju „Dom Terapii" oraz Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie. Celem projektu było wprowadzenie do profilaktyki w obszarze przemocy w rodzinie kompleksowego programu działań ukierunkowanych na wzmacnianie jakości relacji w związkach. W ramach projektu utworzone zostało dla mieszkańców Krakowa ogólnodostępne Centrum dla Rodzin. Całkowita wartość projektu wyniosła 2 057 372,50 zł.

- w 2023 r. na zadania realizowane przez MOPS wydatkowano 901 457,04 zł oraz na zadania realizowane przez Partnerów wydatkowano 640 978,28 zł. Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację projektu w 2023 r. wyniosła 1 542 435,32 zł.
- w 2024 r. w związku z wnioskiem o przedłużenie realizacji projektu do 31 marca 2024 r. całkowita wartość projektu zwiększyła się i wyniosła 2 057 372,50 zł, z czego na zadania realizowane przez MOPS oraz na zadania realizowane przez partnerów wydatkowano 444 152,43 zł.

Od kwietnia 2024 r. funkcjonowanie Centrum dla Rodzin (siedziba Centrum mieści się przy ul. Wodnej 2 w Krakowie) finansowane jest przez Gminę. Miejską Kraków (szerzej pkt 3 poniżej).

W 2025 r. Gmina Miejska Kraków pozyskała środki z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027, dzięki czemu możliwy był dalszy rozwój zintegrowanego modelu profilaktyki przemocy w ramach działających na terenie Miasta Centrów dla Rodzin poprzez utworzenie kolejnej placówki oferującej interdyscyplinarne wsparcie (całkowita wartość projektu na lata 2025-2029 wynosi 7 439 069 zł,) oraz utworzenie Centrum Pomocy Dzieciom pokrzywdzonym przestępstwem lub przemocą (całkowita wartość projektu na lata 2025-2029 wynosi 9 131 965,55 zł). Szerzej o Centrum dla Rodzin oraz Centrum dla Dzieci finansowanych w ramach środków europejskich wskazano w pkt. 4 i 5 poniżej.

1) Usługi wzmacniające i wspierające osoby doznające przemocy domowej oraz osoby zagrożone przemocą domową, w tym dzieci doświadczające przemocy oraz dzieci będące jej świadkami.

W okresie od 1 maja 2025 r. do 31 grudnia 2025 r. na terenie Gminy Miejskiej Kraków zrealizowano dwa zadania publiczne ukierunkowane na świadczenie kompleksowych usług wzmacniających i wspierających osoby doznające przemocy domowej oraz osoby zagrożone przemocą domową, w tym dzieci doświadczające przemocy oraz dzieci będące jej świadkami.

Realizacja zadań została powierzona, w trybie otwartego konkursu ofert, organizacjom pozarządowym posiadającym doświadczenie w pracy z osobami doświadczającymi przemocy:

- Stowarzyszeniu Dobrej Nadziei - w okresie od maja do grudnia 2025 r.,
- Centrum Praw Kobiet - w okresie od lipca do grudnia 2025 r.

Zakres świadczonych usług odpowiadał na zdiagnozowane potrzeby uczestników i koncentrował się na zwiększeniu poczucia bezpieczeństwa, wzmocnieniu sprawczości i autonomii, poszerzeniu wiedzy na temat mechanizmów przemocy domowej oraz nabyciu praktycznych umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, w tym stawiania granic i kształtowania postawy asertywnej. Usługi miały charakter kompleksowy i zindywidualizowany, obejmując zarówno wsparcie grupowe, jak i indywidualne poradnictwo specjalistyczne, co umożliwiło dostosowanie form pomocy do sytuacji życiowej, kondycji psychicznej oraz możliwości uczestników. Takie podejście sprzyjało budowaniu trwałych zmian i realnemu wzmacnianiu kompetencji osób objętych wsparciem.

W ramach realizowanych zadań prowadzono grupy wsparcia dla osób dorosłych doznających przemocy domowej lub zagrożonych jej wystąpieniem, które stanowiły bezpieczną przestrzeń do dzielenia się doświadczeniami, wzajemnego wsparcia oraz pracy nad odbudową poczucia własnej wartości. Równolegle realizowano grupy socjoterapeutyczne/ psychoedukacyjne dla dzieci, ukierunkowane na redukcję skutków przemocy, rozwój umiejętności emocjonalnych i społecznych oraz wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa. W miarę możliwości organizacyjnych podejmowano działania koordynujące godziny zajęć dzieci z innymi grupowymi formami wsparcia realizowanymi dla ich opiekunów, co znacząco ułatwiało rodzinom korzystanie z pomocy i zwiększało dostępność usług. Z opisanych form wsparcia skorzystało łącznie 22 kobiety oraz 13 dzieci, co pozwoliło objąć pomocą całe systemy rodzinne, a nie jedynie pojedynczych członków rodzin.

Istotnym elementem działań była realizacja programu „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców", stanowiącego skuteczną formę profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej. Program ten wspierał rozwój kompetencji wychowawczych, promował postawy oparte na szacunku i dialogu oraz wzmacniał umiejętność konstruktywnego rozwiązywania konfliktów w rodzinie.

Uzupełnieniem oferty były warsztaty asertywności i samoobrony Wen-Do skierowane do kobiet i dziewcząt. Warsztaty realizowano w formule dwudniowej (dwa spotkania po minimum 6 godzin), w kameralnych grupach liczących nie więcej niż 8 uczestniczek. Ta forma wsparcia w istotny sposób wzmacniała poczucie sprawczości, świadomość własnych granic oraz kompetencje w zakresie rozpoznawania zagrożeń i reagowania w sytuacjach ich naruszenia.

W ramach obu zadań zapewniono również szeroki dostęp do poradnictwa specjalistycznego, obejmującego poradnictwo psychologiczne, prawne oraz rodzinne. Łączna liczba godzin poradnictwa wyniosła 1310 godzin, w tym:

- 576 godzin poradnictwa psychologicznego,
- 411 godzin poradnictwa prawnego,
- 323 godziny poradnictwa rodzinnego.

Z tej formy wsparcia skorzystało 296 osób, co znacząco zwiększyło dostępność profesjonalnej, interdyscyplinarnej pomocy dla mieszkańców Krakowa doświadczających przemocy domowej lub zagrożonych jej wystąpieniem.

Realizacja zadań w istotny sposób przyczyniła się do zwiększenia dostępności i jakości specjalistycznej pomocy na terenie Miasta. Zastosowanie zróżnicowanych, komplementarnych form wsparcia - od pracy grupowej, poprzez psychoedukację i socjoterapię dzieci, działania profilaktyczne dla rodziców, warsztaty wzmacniające kompetencje obrony własnych granic, aż po poradnictwo psychologiczne, prawne i rodzinne - umożliwiło udzielanie pomocy adekwatnej do indywidualnych potrzeb uczestników oraz skuteczną realizację celu zadania, jakim było wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa, sprawczości oraz umiejętności konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych.

Po zakończeniu realizacji zadań zaplanowano ich kontynuację w 2026 r. z uwzględnieniem aktualnych potrzeb oraz wniosków wynikających z dotychczasowych doświadczeń.

2) Projekt „Po Twojej Stronie”

Projekt ten był współfinansowany w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy domowej jako przemocy ze względu na płeć”, edycja 2025, opracowanego na podstawie art. 8 pkt 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. Otwarty konkurs ofert na realizację projektów w ramach Programu Osłonowego został ogłoszony przez Ministra ds. Równości w II połowie 2025 r.

Projekt „Po Twojej Stronie” realizowany był w ramach zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie i stanowił odpowiedź na zdiagnozowane potrzeby kobiet doświadczających przemocy domowej lub zagrożonych jej wystąpieniem. Projekt był skierowany do kobiet zamieszkujących Gminę Miejską Kraków, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet znajdujących się w sytuacji wielokrotnego wykluczenia społecznego, w tym kobiet z niepełnosprawnościami, kobiet starszych, kobiet LBTI, kobiet wykonujących pracę seksualną, migrantek, uchodźczyń, kobiet romskich oraz kobiet z terenów wiejskich. Tak szerokie ujęcie grupy docelowej umożliwiło dotarcie do osób, które ze względu na bariery systemowe, kulturowe lub zdrowotne mają utrudniony dostęp do standardowych form pomocy.

Celem projektu było wypracowanie i przetestowanie modelu asystencji towarzyszącej jako innowacyjnej formy wsparcia instytucjonalnego, opartej na długotrwałej, indywidualnej relacji pomocowej, aktywnym towarzyszeniu oraz wzmacnianiu sprawczości kobiet. Model ten zakładał odejście od wyłącznie interwencyjnego podejścia na rzecz ciągłego, elastycznego wsparcia dostosowanego do tempa i gotowości uczestniczek. Równolegle projekt przyczynił się do wzmocnienia lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej poprzez rozwój kompetencji kadr oraz pogłębienie współpracy międzyinstytucjonalnej.

W ramach projektu opracowano 40-godzinny program szkoleniowy dla asystentek towarzyszących, obejmujący zagadnienia prawne, funkcjonowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, specyfikę przemocy ze względu na płeć, w tym przemocy seksualnej, a także metody pracy z kobietami z grup szczególnie narażonych na marginalizację. Po zakończeniu szkolenia asystentki zostały zatrudnione do realizacji usług asystenckich przez organizacje pozarządowe, które na zlecenie Gminy Miejskiej Kraków realizowały zadanie publiczne: „Realizacja usług asystencji towarzyszącej na rzecz osób doznających przemocy domowej lub nią zagrożonych w ramach projektu „Po Twojej Stronie”.

Bezpośrednim wsparciem w ramach projektu objęto 36 kobiet doświadczających przemocy domowej lub zagrożonych jej wystąpieniem. Asystencja towarzysząca miała charakter kompleksowy oraz zindywidualizowany. Zakres wsparcia obejmował pomoc informacyjną i edukacyjną w zakresie przysługujących praw i dostępnych form pomocy, wsparcie emocjonalne ukierunkowane na stabilizację i wzmocnienie poczucia własnej wartości, pomoc w planowaniu i realizacji działań zwiększających bezpieczeństwo, a także aktywne towarzyszenie w kontaktach z instytucjami, takimi jak Policja, prokuratura, sądy, placówki ochrony zdrowia, MOPS oraz organizacje pozarządowe. Łącznie zrealizowano 1620 godzin indywidualnego wsparcia asystenckiego.

Asystentki towarzyszące korzystały ze stałych konsultacji merytorycznych prowadzonych przez specjalistów ds. przeciwdziałania przemocy domowej - członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, co zapewniało wysoką jakość, spójność i bezpieczeństwo realizowanych działań.

Zastosowany model asystencji towarzyszącej przyniósł uczestniczkom wymierne korzyści, w tym wzrost poczucia bezpieczeństwa i sprawczości, lepszą orientację w systemie pomocy, zmniejszenie poczucia izolacji oraz ograniczenie ryzyka wtórnej wiktymizacji w kontaktach z instytucjami. Kobiety objęte wsparciem wykazywały większą gotowość do podejmowania dalszych działań zmierzających do przerwania przemocy oraz korzystania ze specjalistycznych form pomocy.

Ewaluacja projektu, przeprowadzona z udziałem uczestniczek i asystentek, potwierdziła adekwatność i skuteczność zastosowanego modelu oraz zasadność jego dalszego wdrażania. W związku z pozytywnymi rezultatami projektu, jego innowacyjnym charakterem oraz realnymi korzyściami dla mieszkanek Krakowa, w 2026 r. zadanie będzie kontynuowane ze środków własnych Gminy Miejskiej Kraków, co zapewni trwałość wypracowanego modelu asystencji towarzyszącej i dalsze wzmacnianie lokalnego systemu wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy.

3) Centrum dla Rodzin ul. Wodna 2b w Krakowie

Uwzględniając potrzebę systemowego, kompleksowego podejścia do problemu przemocy domowej, opartego na wzmacnianiu jakości relacji partnerskich i rodzinnych jako kluczowego czynnika ochronnego, Gmina Miejska Kraków - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej od 2023 r. realizuje i rozwija zintegrowany model profilaktyki przemocy w ramach działających na terenie Krakowa Centrów dla Rodzin.

Model opiera się na założeniu, że wzmacnianie jakości relacji partnerskich i rodzinnych stanowi kluczowy czynnik ochronny przed przemocą domową, dlatego oferuje kompleksowe, procesowe i interdyscyplinarne wsparcie skoncentrowane na pracy nad relacją, komunikacją, rozwiązywaniem konfliktów oraz wzmacnianiem kompetencji rodzicielskich. Wsparcie w Centrum dla Rodzin ma charakter planowy i etapowy, jest koordynowane przez Case Managera i dostosowane do indywidualnych potrzeb rodzin.

Zakres usług świadczonych w ramach działalności Centrum dla Rodzin przy ul. Wodnej 2b. koncentruje się na wzmocnieniu jakości relacji w związkach, jako czynnika chroniącego przed wystąpieniem przemocy domowej. Celem oddziaływań jest wzmocnienie kompetencji w zakresie budowania bliskości, rozwiązywania konfliktów, kształtowaniu umiejętności komunikacyjnych i wychowawczych, co ma stanowić czynnik chroniący przed wystąpieniem przemocy domowej. Wsparcie w ramach Centrum dla Rodzin świadczone jest przez pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie we współpracy z Krakowską Fundacją Psychoterapii i Rozwoju „Dom Terapii" oraz Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień. Fundacja Dom Terapii, wyłoniona w drodze otwartego konkursu ofert, realizuje zadanie publiczne polegającego na świadczeniu poradnictwa specjalistycznego dla mieszkańców Gminy Miejskiej Kraków w okresie od kwietnia 2024 r. do 31 marca 2027 r.

Wsparcie świadczone w Centrum dla Rodzin kierowane jest do rodzin i par. Istotnym aspektem jest możliwość skorzystania z różnorodnych form wsparcia świadczonych w jednym miejscu. W 2025 r. Centrum dla Rodzin świadczyło następujące usługi wsparcia z obszaru relacyjnego: poradnictwo psychologiczne, rodzinne, socjalne, terapia par/małżeńska, terapia rodzinna, indywidualna, poradnictwo rodzinne i psychologiczne indywidualne konsultacje z obszaru profilaktyki uzależnień, szkoła dla rodziców, grupa psychoedukacyjna dla rodziców, terapia grupowa dla ojców, grupa terapeutyczna dla rodziców w kryzysie rozstania.

W 2025 roku wsparciem w ramach Centrum objęto łącznie 553 osób. W 2025 r. na realizację zadania publicznego polegającego na świadczeniu poradnictwa specjalistycznego w Centrum dla Rodzin przekazano środki w wysokości 748 800 zł.

4) Centrum dla Rodzin os. Krakowiaków 2 w Krakowie

Projekt pn. „Centrum dla Rodzin" realizowany jest przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie oraz Krakowską Fundacją Psychoterapii i Rozwoju „Dom Terapii" w okresie od 1 sierpnia 2025 r. do 30 czerwca 2029 r. Projekt współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027.

Projekt skierowany jest do rodzin z dziećmi do 18. roku życia doświadczających trudności relacyjnych, kryzysów życia rodzinnego, problemów opiekuńczo-wychowawczych. W ramach projektu utworzono Centrum dla Rodzin, działające w oparciu o zintegrowany model profilaktyki przemocy, który zakłada, że wzmacnianie jakości relacji partnerskich i rodzinnych stanowi kluczowy czynnik ochronny przed przemocą domową, dlatego oferuje kompleksowe, procesowe i interdyscyplinarne wsparcie skoncentrowane na pracy nad relacją, komunikacją, rozwiązywaniem konfliktów oraz wzmacnianiem kompetencji rodzicielskich.

Wsparcie w Centrum dla Rodzin ma charakter planowy i etapowy, usługi są dostosowane do indywidualnych potrzeb rodzin. Oferta Centrum dla Rodzin obejmuje w szczególności: terapię rodzinną w tym terapię par/małżeńską, terapię indywidualną terapię grupową, trening umiejętności społecznych dla dzieci i młodzieży (TUS), szkołę dla rodziców, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne z obszaru profilaktyki uzależnień kierowane do młodzieży i osób dorosłych, poradnictwo specjalistyczne psychologiczne i rodzinne oraz socjalne. Działaniami projektu zostanie objętych łącznie 600 rodzin, w tym 966 rodziców/opiekunów i 414 dzieci do 18 roku życia.

5) Centrum Pomocy Dzieciom ul Wadowicka 8w w Krakowie

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w partnerstwie z Krakowską Fundacją Psychoterapii i Rozwoju "DOM TERAPII" realizuje w terminie od 1 kwietnia 2025 r. do 30 czerwca 2029 r. projekt pn. „Utworzenie Centrum Pomocy dla Dzieci", współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Małopolski 2021-2027. W ramach projektu utworzono Centrum Pomocy Dzieciom, działające zgodnie z modelem zintegrowanej pomocy „Barnahus", który zakłada zapewnienie dzieciom i ich opiekunom kompleksową i interdyscyplinarną pomoc „pod jednym dachem", dostosowaną do indywidualnych potrzeb beneficjentów. Wsparcie koncentruje się na pomocy w niwelowaniu skutków doznanej krzywdy i ryzyka wtórnej wiktymizacji oraz wsparciu w przezwyciężaniu kryzysów życia rodzinnego. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie jest pierwszą w kraju instytucją publiczną implementującą powyższy model pomocy. Aktualnie w Polsce funkcjonuje dwanaście Centrów Pomocy Dzieciom, prowadzonych wyłącznie przez organizacje pozarządowe. Krakowskie Centrum Pomocy Dzieciom zostało włączone do ogólnopolskiej sieci centrów realizujących założenia modelu - koordynowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę. Dla uczestników projektu przewidziane zostały indywidualnie dopasowane usługi, które określone są na etapie diagnozy przez zespół specjalistów ds. przypadku w uzgodnieniu z uczestnikami projektu.

Oferta Centrum Pomocy Dzieciom obejmuje: terapię indywidualną, grupy psychoterapeutyczne/socjoterapeutyczne, terapię rodzinną, grupy wsparcia, usługi poradnictwa rodzinnego, psychologicznego, socjalnego oraz prawnego. Centrum oferuje także dostępność „Przyjaznego Pokoju Rozmów", przeznaczonego do przesłuchań małoletnich w trakcie postępowań karnych. Działaniami projektu zostanie objętych łącznie 1083 uczestników z 433 rodzin, w tym 650 dzieci do 18 r.ż. W ramach projektu w 2025 r. realizowano usługi dla 156 zrekrutowanych uczestników, w tym: 101 dzieci do 18 roku życia i 55 opiekunów.

Ad 9.

Na terenie Gminy Miejskiej Kraków, w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 marca 2024 r. *o pomocy społecznej* funkcjonują mieszkania treningowe dla kobiet oraz kobiet z dziećmi, które stanowią formę wsparcia o charakterze czasowym, ukierunkowaną na przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w środowisku lokalnym oraz zapobieganie bezdomności i wykluczeniu społecznemu. Zadanie realizowane jest w 4 mieszkaniach treningowych, które łącznie dysponują 24 miejscami.

Mieszkania treningowe przeznaczone są dla kobiet i kobiet z dziećmi, w szczególności dla doznających przemocy domowej lub zagrożonych przemocą, wymagających bezpiecznego miejsca pobytu oraz wsparcia w procesie stabilizacji życiowej. Z tej formy pomocy korzystają w szczególności kobiety po zakończeniu pobytu w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej lub w hostelu funkcjonującym przy Ośrodek Interwencji Kryzysowej co pozwala na uniknięcia sytuacji powrotu w dotychczasowe miejsce zamieszkania ze sprawcą przemocy domowej.

Mieszkania zapewniają bezpieczne, stabilne i godne warunki pobytu, umożliwiające odbudowę poczucia bezpieczeństwa, sprawczości oraz stopniowy powrót do samodzielnego funkcjonowania. Lokale są w pełni wyposażone i przystosowane do pobytu kobiet oraz dzieci, umożliwiając prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego w warunkach zbliżonych do docelowych. Każda uczestniczka objęta jest wsparciem, opartym na opracowanym i realizowanym indywidualnym planie usamodzielnienia. Praca z mieszkankami prowadzona jest w sposób systematyczny i obejmuje diagnozę sytuacji życiowej, rodzinnej i społecznej, określenie celów krótko- i długoterminowych oraz monitorowanie postępów w procesie usamodzielnienia. Działania realizowane są we współpracy z pracownikiem socjalnym mieszkań treningowych oraz pracownikami socjalnymi filii MOPS.

W ramach pobytu w mieszkaniach treningowych zapewniane jest kompleksowe wsparcie bytowe, społeczne i specjalistyczne, obejmujące w szczególności:

- pomoc w organizacji codziennego funkcjonowania oraz prowadzeniu gospodarstwa domowego,
- rozwijanie umiejętności zarządzania budżetem domowym i planowania wydatków,
- pomoc w dostępie do pomocy psychologicznej, w tym pomoc w radzeniu sobie z konsekwencjami przemocy, stresem oraz doświadczeniami traumatycznymi,
- wzmacnianie kompetencji społecznych i wychowawczych, w szczególności u kobiet wychowujących dzieci,
- wsparcie w kontaktach z instytucjami publicznymi, w tym w załatwianiu spraw urzędowych, prawnych i socjalnych,
- pomoc w aktywizacji zawodowej, poszukiwaniu zatrudnienia lub podnoszeniu kwalifikacji.

Pobyt w mieszkaniu treningowym ma charakter czasowy i jest ukierunkowany na osiągnięcie możliwie najwyższego poziomu samodzielności życiowej oraz przygotowanie do trwałego, samodzielnego zamieszkania po zakończeniu okresu wsparcia. Uczestniczki zobowiązane są do aktywnego udziału w realizacji indywidualnego planu usamodzielnienia, współpracy z personelem wspierającym oraz przestrzegania regulaminu mieszkań i zasad współżycia społecznego.

Zapewnienie mieszkań treningowych stanowi istotny element lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia kobiet i kobiet z dziećmi w procesie wychodzenia z kryzysu, przyczyniając się do poprawy ich bezpieczeństwa, samodzielności oraz funkcjonowania społecznego i rodzinnego. W 2023 r. ze wsparcia w postaci pobytu w mieszkaniu treningowym skorzystało 38 osób, w tym 18 osób kobiet i 20 dzieci. W 2024 r. było 48 osób, w tym 20 kobiet i 28 dzieci a w 2025 38 osób, w tym 17 kobiet i 21 dzieci.

Ad 10.

Jak wynika z informacji i wyjaśnień przedstawionych w odpowiedzi na poprzednie pytania w Gminie Miejskiej Kraków funkcjonują rozwiązania systemowe zapewniające dostępność schronienia dla osób doznających przemocy domowej.

Należy podkreślić, że zgodnie z przepisami (§ 14) uchwały nr XXX/794/19 Rady Miasta Krakowa z dnia 5 grudnia 2019 r. *w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Kraków oraz tymczasowych pomieszczeń* (z późn. zm.) jednym z przypadków, w których przewidziane jest pierwszeństwo zawarcia umowy najmu socjalnego lokalu jest sytuacja gdy wnioskodawca lub osoba objęta wnioskiem: jest osobą przebywającą w ośrodku interwencji kryzysowej, schronisku dla bezdomnych lub ofiar przemocy, mieszkaniu chronionym (aktualnie w związku ze zmianą terminologii mieszkaniu treningowym lub wspomaganym) lub innej placówce świadczącej pomoc w czasowym zapewnieniu schronienia przez okres co najmniej 6 miesięcy. Nadmieniam, że w systemie prawnym funkcjonują rozwiązania dające możliwość izolacji osoby stosującej przemoc domową i umożliwienie tym samym osobie doświadczającej przemocy pozostanie w dotychczasowym miejscu zamieszkania.

Interdyscyplinarny system przeciwdziałania przemocy domowej funkcjonujący na terenie Gminy Miejskiej Kraków podlega stałemu rozwojowi i rozbudowie. Krakowski system przeciwdziałania przemocy opiera się na Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Miejskiej Kraków na lata 2024–2030, który został przyjęty uchwałą nr CXXV/23426/23 Rady Miasta Krakowa z dnia 20 grudnia 2023 r. W realizację Programu zaangażowani są członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz przedstawiciele instytucji reprezentowanych w jego składzie. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, funkcjonujący nieprzerwanie od 2011 r. został - na mocy zarządzenia Prezydenta Miasta Krakowa z dnia 12 września 2023 r. - powołany na kolejną trzyletnią kadencję. W skład Zespołu, zgodnie z przepisami prawa mogą wchodzić także przedstawiciele organizacji pozarządowych. Centrum Praw Kobiet zostało zaproszone do współpracy w ramach Zespołu przez Przewodniczącą Zespołu Interdyscyplinarnego.

W ramach systemowych działań realizowanych w oparciu o przepisy prawa, istotnym elementem są interdyscyplinarne działania podejmowane przez członków grup diagnostyczno-pomocowych realizujących procedurę „Niebieskie Karty" oraz diagnozujących wystąpienie przemocy domowej, podejmowane zgodnie z przepisami ustawy *o przeciwdziałaniu przemocy domowej*. Działania te z jednej strony mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy domowej z drugiej strony polegają na kierowaniu odpowiednich oddziaływań do osoby stosującej przemoc domową i mają na celu przerwanie jej stosowania.

Istotną rolę pełnią także działania profilaktyczne, w tym poradnictwo specjalistyczne skierowane do osób zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej. Opis tych działań zawarto w odpowiedziach na pytania powyżej, jednak wspomnieć należy także o prowadzeniu Szkoły dla Rodziców mających trudności w radzeniu sobie z emocjami. Działanie to prowadzone było przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie w 2025 r. miało charakter profilaktyczno-edukacyjny i stanowiło element profilaktyki przeciwdziałania przemocy domowej, ukierunkowany na wzmacnianie czynników chroniących rodzinę oraz ograniczanie ryzyka wystąpienia zachowań przemocowych. Program był odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby rodziców i opiekunów w zakresie podnoszenia kompetencji wychowawczych, poprawy jakości relacji rodzinnych oraz promowania wychowania w duchu rodzicielstwa bez przemocy.

Ważnym aspektem w systemie przeciwdziałania przemocy domowej są także działania skierowane bezpośrednio do osób stosujących przemocy domową oraz działania zapobiegające wystąpieniu takich zachowań.

Działania wobec osób stosujących przemoc domową są zasadne zarówno z punktu widzenia bezpieczeństwa mieszkańców, jak i racjonalności społeczno-ekonomicznej. Oddziaływania te przyczyniają się do ograniczania skali przemocy domowej, zmniejszają liczbę interwencji służb, redukują koszty społeczne i zdrowotne oraz wspierają realizację konstytucyjnego obowiązku ochrony rodziny i dobra dziecka. Szczególne znaczenie mają działania adresowane do rodziców, gdyż przemoc domowa stanowi poważne zagrożenie dla prawidłowego rozwoju dzieci oraz sprzyja międzypokoleniowemu przekazywaniu wzorców przemocy. Rozwijanie oferty oddziaływań wobec osób stosujących przemoc przez Gminę Miejską Kraków jest również odpowiedzią na stałe zapotrzebowanie zgłaszane przez Zespoły Interdyscyplinarne, grupy diagnostyczno-pomocowe, kuratorów sądowych oraz inne instytucje systemu pomocy społecznej i wymiaru sprawiedliwości. Zapewnienie różnorodnych, uzupełniających się form wsparcia umożliwia lepsze dopasowanie interwencji do indywidualnych potrzeb uczestników oraz zwiększa skuteczność podejmowanych działań.

Poniżej przedstawiam działania jakie zaplanowano do realizacji w tym obszarze w 2026 r. Część z tych działań, to kontynuacja działań dotychczas realizowanych.

1) *Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową*

Celem programów korekcyjno-edukacyjnych jest w szczególności: powstrzymanie zachowań przemocowych i ograniczenie ryzyka ich powtarzania, zwiększenie odpowiedzialności uczestników za własne zachowania, zmiana postaw i przekonań usprawiedliwiających stosowanie przemocy, rozwijanie umiejętności samokontroli, konstruktywnej komunikacji i rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, wzmacnianie motywacji do trwałej zmiany zachowania oraz do korzystania z dalszych form specjalistycznej pomocy, w razie potrzeby.

2) *Program psychologiczno-terapeutyczny dla osób stosujących przemoc domową*

Program psychologiczno-terapeutyczny stanowi pogłębioną formę oddziaływań, adresowaną do osób stosujących przemoc domową, u których - poza utrwalonymi wzorcami zachowań przemocowych - występują istotne trudności emocjonalne, deficyty w zakresie regulacji emocji, zaburzenia relacji interpersonalnych, doświadczenia przemocy w przeszłości lub inne czynniki wymagające pracy terapeutycznej wykraczającej poza ramy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Celem programu jest w szczególności: pogłębiona praca nad mechanizmami leżącymi u podstaw zachowań przemocowych, zwiększenie świadomości emocjonalnej uczestników oraz rozwijanie umiejętności regulacji emocji, redukcja napięcia, impulsywności i reaktywności emocjonalnej, zmiana utrwalonych schematów funkcjonowania w relacjach bliskich, wzmacnianie odpowiedzialności za własne zachowania oraz zdolności do trwałej zmiany.

3) *Trening Zastępowania Agresji (TZA)*

Celem treningów jest: redukcja impulsywności i zachowań agresywnych, rozwijanie umiejętności społecznych i komunikacyjnych, nauka konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze złością, wzmacnianie refleksji nad konsekwencjami własnych działań. Treningi będą stanowiły uzupełnienie programów korekcyjno-edukacyjnych lub samodzielną formę oddziaływań dla osób, u których dominującym problemem jest trudność w kontroli emocji i agresji. Zastosowanie tej formy pracy zwiększa skuteczność oddziaływań poprzez praktyczne ćwiczenie alternatywnych, nieprzemocowych zachowań.

4) Szkoła dla rodziców stosujących przemoc lub zagrożonych jej stosowaniem

Celem tej formy oddziaływań jest: ochrona dzieci przed przemocą poprzez zmianę postaw i praktyk wychowawczych rodziców, rozwijanie kompetencji rodzicielskich opartych na szacunku, konsekwencji i jasnych granicach bez użycia przemocy, zwiększenie umiejętności radzenia sobie ze stresem i trudnymi emocjami w sytuacjach wychowawczych, zapobieganie eskalacji przemocy w rodzinach zagrożonych jej wystąpieniem. Program będzie realizowany w formie cyklicznych zajęć grupowych, z elementami psychoedukacji i treningu umiejętności, przy zachowaniu procedur bezpieczeństwa oraz ścisłej współpracy z instytucjami systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

z up. PREZYDENTA MIASTA

Maria Klaman
Zastępca Prezydenta Miasta Krakowa

Klaman Maria

Elektronicznie podpisany przez Klaman Maria
Data: 2026.02.17 15:18:58 +01'00'

Otrzymują:
1. Adresat
2. Wydział Polityki Społecznej, Równości i Zdrowia
3. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie
4. Biuletyn Informacji Publicznej
5. aa